Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de criteria voor de deelname aan en de uitsluiting van de bevolkingsonderzoeken naar kanker

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:
- het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, artikel 68/1, §1, tweede en derde lid, gewijzigd bij het decreet van DATUM;
- het decreet van (DATUM) tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de meldingsplicht en het bron- en contactonderzoek voor infectieziekten, het immunisatiebeleid en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de bevolkingsonderzoeken en initiatieven met betrekking tot leefstijlfactoren, artikel 16, tweede lid.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:
- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 8 april 2025.
- De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft advies gegeven op ... (datum).
- De Vlaamse Toezichtcommissie heeft advies nr. XXX gegeven op ... (datum).
- De Raad van State heeft advies nr. XXX gegeven op … (datum), met toepassing van …..

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:
- De Vlaamse Regering neemt initiatieven ter preventie van kanker die onder meer betrekking hebben op het screenen naar precursoren van kanker of naar kanker met als doel het risico of de ziekte in een zo vroeg mogelijk stadium te ontdekken met een betere prognose en een betere levenskwaliteit als gevolg.
- In dat kader organiseert de Vlaamse Regering drie bevolkingsonderzoeken naar kanker, conform artikel 31 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. De bevolkingsonderzoeken hebben gezondheidswinst op populatieniveau en efficiënte organisatie van de gezondheidszorg als doel (cfr. artikel 3 van het preventiedecreet).
- Om de bevolkingsonderzoeken naar kanker zo effectief mogelijk te organiseren, kan de Vlaamse Regering criteria bepalen op basis waarvan personen in aanmerking komen om deel te nemen aan de bevolkingsonderzoeken naar kanker (de volledige doelgroep) en uitsluitingscriteria bepalen op basis waarvan

personen die deel uitmaken van de volledige doelgroep, niet kunnen deelnemen aan het bevolkingsonderzoek naar kanker.
- In dit besluit worden de criteria voor deelname aan en de uitsluitingscriteria voor deelname aan de bevolkingsonderzoeken naar kanker, die momenteel al worden toegepast, vastgelegd vanwege de wijzigingen in het voormelde decreet van 21 november 2003 en om meer rechtszekerheid te bieden.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:
- het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende bevolkingsonderzoek in het kader van ziektepreventie;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 2012 betreffende aspecten van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:
1° decreet van 21 november 2003: het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid;
2° Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker: het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker dat conform artikel 31, §1, van het decreet van 21 november 2003 in opdracht van de Vlaamse Regering georganiseerd wordt;
3° Bevolkingsonderzoek Borstkanker: het bevolkingsonderzoek naar borstkanker dat conform artikel 31, §1, van het decreet van 21 november 2003 in opdracht van de Vlaamse Regering georganiseerd wordt;
4° Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker: het bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker dat conform artikel 31, §1, van het decreet van 21 november 2003 in opdracht van de Vlaamse Regering georganiseerd wordt;
5° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg.

Hoofdstuk 2. Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker

Art. 2. De volledige doelgroep, vermeld in artikel 68/1, §1, eerste lid, 9°, van het decreet van 21 november 2003, voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker bestaat uit vrouwen van 25 tot en met 64 jaar, die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Om de volledige doelgroep voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker, vermeld in het eerste lid, tijdig te kunnen uitnodigen om deel te nemen aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker, bestaat de doelgroep waarvan gegevens verwerkt worden met het oog op de selectie en uitnodiging, vermeld in artikel 68/1, §3, van het voormelde decreet, uit vrouwen van 24 tot en met 64 jaar die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Art. 3. Vrouwen die deel uitmaken van de volledige doelgroep, vermeld in artikel 2, eerste lid, maar op wie een of meer van de volgende criteria van toepassing zijn, zijn uitgesloten van de deelname aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker:

1° vrouwen die invasieve baarmoederhalskanker hebben of gehad hebben;

2° vrouwen die geen baarmoeder en baarmoederhals meer hebben door de heelkundige verwijdering van dat orgaan;

3° vrouwen in de leeftijdscategorie 25 tot en met 29 jaar die in de afgelopen drie kalenderjaren een uitstrijkje, met cytologisch onderzoek, hebben laten nemen;

4° vrouwen in de leeftijdscategorie 30 tot en met 64 jaar die in de afgelopen vijf kalenderjaren een uitstrijkje met HPV-test hebben laten nemen.

De uitsluiting van deelname aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker geldt zolang een of meer van de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, van toepassing zijn.

De minister kan de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, verder specificeren.

Vrouwen die verzoeken om geen uitnodiging voor het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker te ontvangen, vermeld in artikel 68/1, §3, derde lid, van het decreet van 21 november 2003, worden niet uitgenodigd voor het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker, maar komen wel nog altijd in aanmerking voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker.

Hoofdstuk 3. Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker

Art. 4. De volledige doelgroep, vermeld in artikel 68/1, §1, eerste lid, 9°, van het decreet van 21 november 2003, voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker bestaat uit personen van 50 tot en met 74 jaar, die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Om de volledige doelgroep voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker, vermeld in het eerste lid, tijdig te kunnen uitnodigen om deel te nemen aan het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker, bestaat de doelgroep waarvan gegevens verwerkt worden met het oog op de selectie en uitnodiging, vermeld in artikel 68/1, §3, van het voormelde decreet, uit personen van 49 tot en met 74 jaar die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Art. 5. Personen die deel uitmaken van de volledige doelgroep, vermeld in artikel 4, eerste lid, maar op wie een of meer van de volgende criteria van toepassing

zijn, zijn uitgesloten van deelname aan het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker:

1° personen die een coloscopie of kijkonderzoek van de dikke darm hebben ondergaan minder dan tien kalenderjaren geleden;
2° personen die een virtuele coloscopie hebben ondergaan minder dan vier kalenderjaren geleden;
3° personen die een immunochemische fecale occult bloedtest *v*an de stoelgang hebben ondergaan minder dan twee kalenderjaren geleden;
4° personen die geen dikke darm hebben door de heelkundige verwijdering van dat orgaan;
5° personen die de diagnose dikkedarmkanker hebben gekregen minder dan tien kalenderjaren geleden.

De uitsluiting van deelname aan het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker geldt zolang een of meer van de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, van toepassing zijn.

De minister kan de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, verder specificeren.

Personen die verzoeken om geen uitnodiging voor het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker te ontvangen, vermeld in artikel 68/1, §3, derde lid, van het decreet van 21 november 2003, worden niet uitgenodigd voor het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker, maar komen wel nog altijd in aanmerking voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker.

Hoofdstuk 4. Bevolkingsonderzoek Borstkanker

Art. 6. De volledige doelgroep, vermeld in artikel 68/1, §1, eerste lid, 9°, van het decreet van 21 november 2003, voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Borstkanker bestaat uit vrouwen van 50 tot en met 69 jaar, die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Om de volledige doelgroep voor deelname aan het Bevolkingsonderzoek Borstkanker, vermeld in het eerste lid, tijdig te kunnen uitnodigen, bestaat de doelgroep waarvan gegevens verwerkt worden met het oog op de selectie en uitnodiging, vermeld in artikel 68/1, §3, van het voormelde decreet, uit vrouwen van 49 tot en met 69 jaar die gedomicilieerd zijn in het Nederlandse taalgebied.

Art. 7. Vrouwen die deel uitmaken van de volledige doelgroep, vermeld in artikel 6, maar op wie een of meer van de volgende criteria van toepassing zijn, zijn uitgesloten van de deelname aan het Bevolkingsonderzoek Borstkanker:

1° vrouwen die minder dan tien kalenderjaren geleden de diagnose borstkanker hebben gekregen of een behandeling hebben ondergaan tegen borstkanker;
2° vrouwen die een diagnostische mammografie hebben ondergaan minder dan twee kalenderjaren geleden;
3° vrouwen die een bilaterale mastectomie hebben ondergaan;
4° vrouwen die een mammografie hebben ondergaan in het huidige of voorafgaande kalenderjaar.

De uitsluiting van deelname aan het Bevolkingsonderzoek Borstkanker geldt slechts zolang een of meer van de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, van toepassing zijn.

De minister kan de uitsluitingscriteria, vermeld in het eerste lid, verder specificeren.

Vrouwen die verzoeken om geen uitnodiging voor het Bevolkingsonderzoek Borstkanker te ontvangen, vermeld in artikel 68/1, §3, derde lid, van het decreet van 21 november 2003, worden niet uitgenodigd voor het Bevolkingsonderzoek Borstkanker, maar komen wel nog altijd in aanmerking voor de deelname aan het Bevolkingsonderzoek Borstkanker.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 2012 betreffende aspecten van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker

Art. 8. In artikel 1, 17°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 2012 betreffende aspecten van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker worden de woorden "namens de Vlaamse Regering" vervangen door de zinsnede "dat conform artikel 31, §1, van het decreet van 21 november 2003 in opdracht van de Vlaamse Regering georganiseerd wordt".

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 9. De volgende regelgevende teksten treden in werking op 1 januari 2026:

1° artikel 14 van het decreet van DATUM tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de meldingsplicht en het bron- en contactonderzoek voor infectieziekten, het immunisatiebeleid en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de bevolkingsonderzoeken en initiatieven met betrekking tot leefstijlfactoren;

2° dit besluit.

Art. 10. De Vlaamse minister, bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, DATUM.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ